

MAKTABGACHA VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

A.AVLONIY NOMIDAGI
ILMIY-TADQIQOT INSTITUTI

JIZZAX VILOYATI
PEDAGOGIKA MARKAZI

**“INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA FAN, TA'LIM VA ISHLAB
CHIQRISH INTEGRATSIYASINI TA'MINLASH:
MUAMMO VA YECHIMLAR”**

**XALQARO ILMIY-AMALIY ONLAYN KONFERENSIYASI
(2024-YIL, 15-IYUN)**

MATERIALLARI

**“ENSURING THE INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND
PRODUCTION BASED ON INNOVATIVE TECHNOLOGIES:
PROBLEMS AND SOLUTIONS”**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
ONLINE CONFERENCE
(JUNE 15, 2024 Y)**

MATERIALS

**МАКТАБ ТА’ЛИМИ ВА ИШЛАБ-ЧИҚАРИШ
INTEGRATSIYASINI INNOVATSION BOSHQARUV ASOSIDA
TASHKIL ETISH MEKANIZMLARI
МЕХАНИЗМЫ ОРГАНИЗАЦИИ ШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И
ИНТЕГРАЦИИ ПРОИЗВОДСТВА НА ОСНОВЕ ИННОВАЦИОННОГО
МЕНЕДЖМЕНТА
MECHANISMS OF ORGANIZATION OF SCHOOL EDUCATION AND
PRODUCTION INTEGRATION BASED ON INNOVATIVE MANAGEMENT**

Mexmonov Ismat Toshpo‘latovich

*Mustaqil tadqiqotchi, pedagogik xizmalar markazi direktor o‘rinbosari,
A.Avloniy nomidagi pedagoglarni kasbiy rivojlantirish va yangi metodikalarga
o‘rgatish milliy-tadqiqot instituti.*

Мехмонов Исмат Тошпулатович

Независимый научный сотрудник, заместитель директора Центра педагогических услуг Национального научно-исследовательского института повышения квалификации педагогов и обучения новым методам им. А. Авлони.

Mekhmonov Ismat Toshpolatovich

*Independent researcher, deputy director of the Center for Pedagogical Services,
National Research Institute for professional development of pedagogues and training
in new methods named after A. Avloni.*

Annotatsiya: Maqolada maktab ta’limi va ishlab-chiqarish integratsiyasini innovatsion boshqaruv asosida tashkil etish mexanizmlari, o‘quvchilarni kasbga yo‘naltirishda ta’lim va ishlab-chiqarish integratsiyasini tashkil etishning tashkiliy xususiyatlari, o‘quvchilarni kasbga yo‘naltirishning zamonaviy shakllari ilgari surilgan. Zamonaviy dunyoda, inson kapitali ta’sirining o‘sishi bilan bir qatorda, jamiyatning yangi sifatini shakllantirishning eng muhim omili sifatida ta’limning ahamiyati ortib bormoqda. Ma’lumki, jahonda zamonaviy ta’lim tizimining asosini sifatli va yuqori texnologiyali muhit tashkil etadi. Uning yaratilishi va rivojlanishi texnik jihatdan murakkab, shu bilan bir qatorda bunday muhit ta’lim tizimini takomillashtirishga, ta’lim jarayoniga axborot kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etishga xizmat qiladi. Ushbu zamonaviy ta’lim tizimini shakllantirish, yangi texnologiyalarni tizimga tadbiq qilish malakali kasb-hunarga ega bo‘lgan mutaxassis-kadrlarga bog‘liq bo‘lib qolmoqda. Dunyoda inson omili va kapitali, qobiliyati va salohiyatidan innovatsiyalar joriy qilish asosida samarali foydalanish raqamli boshqaruv tizimi va axborot kommunikatsiya vositalari shakllanayotgan bugungi kunda, ayniqsa, o‘quvchi-yoshlarni kasbga yo‘naltirish va uni samarali boshqarish bo‘yicha mutaxassis-kadrlar tayyorlashning pasayib borishi oqibatida davlatlarning rivojlanishdan ortda qolishiga sabab bo‘lmoqda. Shuningdek, ta’limda ixtisoslashtirishning ilmiy asoslangan tizimi joriy qilinmaganligi, ta’lim tarmoqlarida moddiy-texnik va innovatsiya tizimining qoniqarsiz ahvolda ekanligi, kasbga yo‘naltirishda innovatsion boshqaruv faoliyatining tashkiliy-metodologik asoslari to‘liq ishlab chiqilmaganligi, oliy ma’lumotli professional pedagog kadrlar tayyorlaydigan OTM, ularning malakasini oshirish va qayta tayyorlovchi muassasalar

o'rtasidagi integratsion munosabatlardagi muayyan muammolarning yuzaga kelishi natijasida xalq ta'limi tizimida o'quvchilarni kasbga yo'naltirishda innovatsion boshqaruv faoliyatining ahamiyati oshib bormoqda.

Kalit so'zlar: Kreativ boshqaruv, ta'lim va biznes, tadbirkor, ishlab chiqarish, innovatsiya, kompetensiya, investitsiya, intellektual mulk, ishlab chiqarish korxonalari, zamonaviy texnika va texnologiya, kichik texnologiyalar.

Аннотация: В статье представлены механизмы организации интеграции школьного образования и производства на основе инновационного менеджмента, организационные особенности организации интеграции образования и производства в профориентации учащихся, современные формы профориентации учащихся. В современном мире, наряду с ростом влияния человеческого капитала, возрастает значение образования как важнейшего фактора формирования нового качества общества. Известно, что основой современной системы образования в мире является качественная и высокотехнологичная среда. Ее создание и развитие технически сложны, в то же время такая среда служит совершенствованию системы образования, внедрению информационных и коммуникационных технологий в учебный процесс. Формирование этой современной системы образования, применение в системе новых технологий зависит от специалистов и кадров квалифицированных профессий. Эффективное использование человеческого фактора и капитала, навыков и потенциала на основе внедрения инноваций в современном мире, когда формируются цифровые системы управления и средства информационных коммуникаций, особенно снижается подготовка специалистов и кадров для направления студентов в профессии и ее эффективного управления, в результате страны отстают в развитии. Также не внедрена научно-обоснованная система специализации в образовании, материально-техническая и инновационная система в отраслях образования находится в неудовлетворительном состоянии, организационно-методические основы инновационно-управленческой деятельности в профориентации не разработаны в полной мере. профессиональных педагогических кадров с высшим образованием В результате возникновения определенных проблем в интеграционных отношениях между учебными высшими учебными заведениями, учреждениями их квалификации и переподготовки, в народном образовании возрастает значение инновационной управленческой деятельности по ориентации студентов в профессию. система.

Ключевые слова: Креативный менеджмент, образование и бизнес, предприниматель, производство, инновации, компетентность, инвестиции, интеллектуальная собственность, производственные предприятия, современное оборудование и технологии, малые технологии.

Abstract: The article presents the mechanisms of organizing the integration of school education and production based on innovative management, the organizational features of organizing the integration of education and production in the career guidance of students, modern forms of career guidance of students . In the modern world, along with the growth of the influence of human capital, the importance of

education as the most important factor in the formation of a new quality of society is increasing. It is known that the basis of the modern educational system in the world is a high-quality and high-tech environment. Its creation and development is technically complex, at the same time, such an environment serves to improve the educational system, to introduce information and communication technologies into the educational process. The formation of this modern education system, the application of new technologies to the system depends on specialists and personnel with qualified professions. Effective use of the human factor and capital, skills and potential based on the introduction of innovations in the world today, when digital management systems and information communication tools are being formed, especially the decrease in the training of specialists and personnel for directing students to the profession and its effective management as a result, the countries are lagging behind in development. Also, the scientific-based system of specialization in education has not been introduced, the material-technical and innovation system in educational sectors is in an unsatisfactory state, the organizational-methodological foundations of innovative management activities in vocational guidance have not been fully developed, the professional pedagogical staff with higher education As a result of the emergence of certain problems in the integration relations between training higher education institutions, their qualification and retraining institutions, the importance of innovative management activities in guiding students to the profession is increasing in the public education system.

Keywords: Creative management, education and business, entrepreneur, production, innovation, competence, investment, intellectual property, production enterprises, modern equipment and technology, small technologies.

Maktablarda o‘rgatish mumkin bo‘lgan 50 ta kasb-hunar ro‘yxati tuzilib, har biri bo‘yicha o‘quv va amaliyot dasturlari ishlab chiqiladi. Buning uchun maktablarda ustaxonalar tashkil etiladi va “Kasbiy ta’lim ustasi” lavozimi joriy etiladi.

Tadbirkorlar, usta va mutaxassislarni jalb qilgan holda o‘quvchilarning qiziqishidan kelib chiqib kasbiy ta’limga yo‘naltirilgan mashg‘ulotlar o‘tkaziladi, kasb to‘garaklari tashkil etiladi.

Maktabdagi bo‘sh joylar tadbirkorlarga o‘quvchilarni kasb-hunarga o‘qitish uchun tekin foydalanishga beriladi. Ularga soliq va boshqa bir qator imtiyozlar beriladi.

O‘quv kursini tamomlab, imtihondan o‘tgan o‘quvchilarga malaka sertifikatini beriladi.

“Maqsadimiz - maktab bitiruvchisi hech bo‘lmaganda bitta kasbni egallab katta hayotga qadam qo‘ysin”.¹ [1]

Ta’lim menejmenti - bu ilmiy asosda tashkil etilgan, o‘ziga xos pogonaviylikka asoslangan boshqaruv: rahbar, pedagogik jamoa, ta’lim oluvchilar jamoasi. Shunga

¹ 2024-yil 5 fevral kuni Prezident Shavkat Mirziyoev raisligida “2024 yilda ta’lim, sog‘liqni saqlash, raqamlashtirish, madaniyat va sport sohalarida amalga oshirilishi lozim bo‘lgan ustuvor vazifalar” yuzasidan videoselektor yig‘ilishi ma’ruzasi

ko'ra boshqaruvni turli xil modellar asosida amalga oshirish mumkin: integral model, birinchi pogona - pedagogik jamoa faoliyatini boshqarish, ikkinchi pogona - o'quvchilar faoliyatini boshqarish.

Umuman olganda, ta'limda boshqaruv yondashuv va uning modelini yaratilishi ta'lim samaradorligini ifodalovchi, ishlab chiqarish va maktab ta'limi tizimi o'rtasidagi aloqalarni, maktab ta'lim tizimida o'quvchilarning nazariy tayyorgarligini amaliyot bilan bog'liqligini kuchaytirishi bilan bog'liq bo'lishi maqsadga muvofiq. Ushbu maqsadni amalga oshirish mexanizmlaridan biri umumta'lim maktablari direktorlarining boshqaruv jarayonlarida ijodkorligini oshirish, o'quvchilarni kasbga yo'naltirishda zamonaviy rahbarlarning boshqaruv usullari va rahbar mas'uliyatini oshirishdan iborat. Shuningdek kreativ boshqaruv asosida yangi g'oyalarni yaratish qobiliyati, mazmuni, innovatsion g'oyalarni shakllantirish, kreativ maqsadlarni amalga oshirish, ijodkorlik - ya'ni muammoni topish va aniqlash qobiliyati, katta loyiha va dastur g'oyalarini yaratish uchun funkcionallik boshqaruvni amalga oshirish. Shu asosida muassasada o'quvchilarning bilim olishlari va kasb egallashlarini uyg'unlashgan holda tashkil etish ishlarining mazmun mohiyati, zamonaviy va kelajak kasblarini tanlashda o'quvchilarning kreativ qobiliyatlariga qarab kasbga yo'naltirishdan iborat. Maktablarda o'quvchilarning kasb tanlash va malakali mutaxassis bo'lib yetishishlarida boshqaruvni to'g'ri yo'lga qo'yish, mehnat bozori talablarini o'rganish, maktab ta'limi va ishlab chiqarish in'tegratsiyasi hamkorligini yo'lga qo'yish bugungi zamon talablaridan biridir.

2023-yil TALIS tadqiqotlari nitajalariga ko'ra maktab direktorlarining xizmat vazifalari ro'yxati juda keng va uzun. Butun o'quv yili davomida ular ma'muriy va boshqaruv funksiyalarini bajarishga o'z vaqtining uchdan bir qismini (39%) sarflaydi, bu qoidalar va ko'rsatmalarni ishlab chiqish, hisobotlarni tayyorlash, maktab budjeti, dars jadvallari, sinflarni shakllantirish va rasmiy ta'lim organlarining so'rovlariga javob beradi. Direktorlar ish vaqtining faqat beshdan bir qismi strategik faoliyatga, jumladan, uzoq muddatli rejalashtirish, maktabni rivojlantirish rejalarni ishlab chiqish va xodimlarni yollash kabi kadrlar masalalarini hal qilishga bag'ishlangan. Ularni xorijiy hamkasblari bilan solishtirganda, o'zbekistonlik maktab direktorlari o'quv va ta'lim bilan bog'liq faoliyatga kamroq vaqt sarflaydilar (shu jumladan, o'quv dasturlarini tayyorlash, dars o'tish, o'qituvchilarning darslariga kirish, ustozshogird amaliyoti, o'qituvchilar malakasini oshirish) – 13%. Lekin bunday faoliyat ko'pincha ta'lim jarayonini boshqarishning asosiy tarkibiy qismi sifatida e'tirof etiladi. Singapur direktorlari bu muhim vazifalarga ish vaqtining beshdan bir qismini sarflaydi, PISA tadqiqotining boshqa yetakchi davlatlari ham shunga o'xshash natijalarga ega (19-ko'rsatkichga qarang). Direktorlar eng kam ish vaqtini (5%) mahalliy va hududiy jamoalar, tadbirkorlar va biznes hamda sanoat korxonalarini vakillari bilan o'zaro hamkorlikka sarflaydi.² [2]

² Xalqaro tajriba mezonlari asosida A.Avloniy nomidagi pedagoglarni kasbiy rivojlantirish va yangi metodikalarga o'rgatish milliy-tadqiqot instituti tomonidan umumiy o'rta ta'lim tashkilotlaridagi mavjud pedagogik, metodik va ijtimoiy muhit haqida ma'lumot to'plash maqsadida o'tkazilgan tadqiqot 1-qism 58-bet. 2023-yil

Iqtisodiy rivojlantirishning boshqaruvli g'oyasi amalga oshirishi nuqtai nazaridan milliy manfaatlarni rivojlantirish bilan bog'liq bo'lishi shart. Shu bilan birga, ta'lim tizimidagi boshqaruvlarni loyihalashda, avvalambor, maqsadga muvofiqlik va samaradorlik talablari hisobga olinish bilan ajralib turadi. Boshqaruvni shakllantirish «rentabellik» bozor mexanizmiga asoslanishi va loyihalashda muhim omillar uning diversifikatsiyasi va innovatsionligi bo'lishi namoyon bo'ladi.

Ishlab chiqarishning zamonaviy kadrlar tayyorlash tizimidagi vazifalaridan biri ta'lim va ilm-fanning turli shakllardagi integratsiyasini (muvaqqat ijodiy jamoalar, ishlab chiqarish majmualari, markazlari, texnoparklar, texnopolislar) rivojlantirish bilan bog'liqdir. Milliy dasturda ishlab chiqarishning zamonaviy kadrlar tayyorlash tizimidagi mavqeyini kuchaytirishning ta'minlanishi ta'limni korxonadagi unumli mehnat bilan, jumladan ishlab chiqarish amaliyoti jarayonidagi mehnat bilan qo'shib olib borish asosida yuqori malakali kadrlar tayyorlash hamda birgalikda ilmiy-texnologiya ishlanmalarini olib borishda korxonalarining ishlab chiqarish salohiyatidan foydalanish, ta'lim oluvchilarni mehnat jamoalarida tarbiyalash (mehnat, ma'naviy va jismoniy tarbiyalash), ishlab chiqarishning talab ehtiyojlarini inobatga olib, texnika va texnologiyalarni rivojlantirishning yangi yo'nalishlari bo'yicha kadrlarni tayyorlash ishlab chiqarishning iqtisodiy va texnologiya muammolarini hal etish uchun maktab va ishlab chiqarish salohiyatini jalb etish, o'quvchilarning ilg'or texnologiyalar sohasidagi ko'nikmasini bevosita ishlab chiqarishda muntazam oshirib borish, ishlab chiqarishning yuqori malakali kadrlarini ta'lim jarayoniga va pedagogik faoliyatga jalb etish, ishlab chiqarish amaliyotini o'tish uchun ta'lim oluvchilarni ish joylari bilan ta'minlash kabilarni birgalikda olib borishdan iboratdir.

Mehnat intellektual salohiyatining o'sishi, yuqori texnologiyalar va innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi, shuningdek kasblarning chuqurlashtirilgan ixtisoslashuvi va xodim uchun zarur bo'lgan bilimlar hajmining o'sishi bilan bog'liq. Mavjud talab va iqtisodiy rivojlanish qonuniyatlariga ko'ra jamiyatning rivojlanishi ta'lim, fan va ishlab chiqarish o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik jarayonlarini mos holda takomillashtirishni taqazo etadi. Bu o'rinda ularning integratori kreativ boshqaruvdir. Boshqaruvlarning biron bir sababga yoki boshqa sabablarga ko'ra qoshilishi turli xil ilmiy, texnologik va ta'lim yangiliklarining o'z- o'zidan to'planishini emas, balki yangi bilimlarni, ishlab chiqarish va ta'lim texnologiyalarini tarqatishning ma'lum tizimini tashkil qiladi. Shu bilan birga, ilmiy, texnik, texnologik va pedagogik innovatsiyalarni ishlab chiqarishga samarali ravishda o'zgartirish va shu orqali uning raqobatdosh ustunliklarini yaratishning eng muhim sharti barcha boshqaruv a'zolari o'rtasida barqaror aloqalar tarmog'ini shakllantirish hisoblanadi.

Boshqaruvlarni o'rganishda turli xil yondashuvlar mavjud: ma'lum bir infratuzilma elementlari nuqtai nazaridan ushbu konsepsiyani ko'rib chiqadiganlar, ortiqcha qiymatni yaratish uchun o'zaro bog'liq bo'lgan, ma'lum bir sohada faoliyat yuritadigan va bir-birini to'ldiradigan, ichki resurslardan samarali foydalanadigan va bir-birining raqobatbardoshligini oshirishga hissa qo'shadigan tadqiqot institutlaridir. Kreativ boshqaruv va ularni tashkil etuvchi tashkilotlar hamda ularning ijtimoiy hamkorliklarini jadal, rivojlanishi esa tashkil etilish holati va mexanizmiga bog'liq.

Evropa mamlakatlarida boshqaruvlarni rivojlantirish tajribasi mintaqalar va munitsipalitetlarning raqobatbardoshligini oshirishda ularning yetakchi rolini ko'rsatdi. Masalan, strategik rivojlanish rejalarini shakllantirishga kreativ boshqaruv natijasida Finlyandiya raqobatbardoshlik reytingi bo'yicha Yevropada birinchi o'rinda turadi.

Adabiyotlar taxlili boshqaruvlarning rivojlanishiga hissa qo'shadi va to'sqinlik qiladigan bir qator shartlarni aniqlashga imkon berdi. Boshqaruvlarning rivojlanishiga ijobiy sharoitlar quyidagilarni o'z ichiga oladi: texnologik va ilmiy infratuzilmalarning mavjudligi aholining hamkorlikka psixologik tayyorgarligi; barqaror hududi boshqaruvni rivojlantirish strategiyasi; loyihani boshqarish usulini muvaffaqiyatli qo'llash imkoniyati; ehtiyojlar, asbob-uskunalar va texnologiyalar bo'yicha boshqaruv sub'yektlari o'rtasida ma'lumot almashish ta'minlaydigan axborot texnologiyalarini rivojlantirish shular jumlasidan.

Ishlab chiqarish korxonasi negizidagi trening tadqiqot uchun «fan - ta'lim - ishlab chiqarish» integratsiyalashgan tizimidagi ichki elementlarning o'zaro tartibga solishi tufayli o'z-o'zini ko'rishga imkon beradigan faoliyatni tashkil qiladi. Bu zamonaviy sharoitda ishlab chiqarishning strategik maqsadlarini hal qilishga imkon beradi va shu bilan birga, bu ishlab chiqarish ichidagi o'z-o'zini kasbga tayyorlashda yordam beradi. Ishlab chiqarishda o'z-o'zini kasbga tayyorlash mehnat bozorida ta'lim sifatini oshirishda imkon beradigan kreativ boshqaruv mexanizmlarini yaratilishida ahamiyatlidir. Ma'lumki, maktab ta'limi tizimini modernizatsiyalash bo'yicha olib borilayotgan tadqiqot va ilg'or texnologiyalarni joriy qilish ta'lim jarayonini isloh qilish va rivojlantirishda asosiy ahamiyatga ega. Odatda, maktab ta'limini isloh qilish jarayonida 2 ta eng muhim ustuvor yo'nalish ilgari suriladi:

- maktab ta'limini moddiy-texnik bazasini shakllantirish;

-tadbirkorlar, usta va mutaxassislarni jalb qilgan holda o'quvchilarning qiziqishidan kelib chiqib kasbiy ta'limga yo'naltirilgan mashg'ulotlar o'tkazish.

Bu har ikkala ustuvor yo'nalish maktab ta'limi tizimida ta'lim sifatini rivojlantirish va yuqori malakali kadrlar tayyorlashda alohida ahamiyatga egadir. Maktab ta'limi tizimini ishlab chiqarish jarayoni bilan bog'lash va simbiotik aloqasi asosida integratsiyani tashkil etish yuqori malakali kadrlar tayyorlashning bosh mezonini bo'lib xizmat qiladi. Bunda maktab ta'limida tahsil olayotgan o'quvchi o'qish davomida ishlab chiqarish jarayonida ishtirok etadi yoki amaliy mashg'ulotlar ishlab chiqarish korxonalarida tashkil etilsa, malaka va tajribasi ortishi bilan birga mavjud muammolar yechimiga qaratilgan kasb hunar to'g'risida ma'lumotlarga ega bo'ladi. Jamiyatning rivojlanishida maktab ta'limi tizimi muhim rol o'ynaydi. Chunki davlatning eng yuqori boshqaruv organidan to'quyigacha bo'lgan tizim uchun munosib kasb egalari maktablarda tayyorlanadi. Maktabning xalqaro miqyosdagi nufuzi eng avvalo tayyorlaydigan zamonaviy kadrlari salohiyatiga bog'liq.

Amerika, Yaponiya, Janubiy Koreya, Angliya, Germaniya kabi davlatlarning tajribalaridan ma'lumki, maktablarida shakllangan bilim va ishlab chiqarish jarayoni bilan kuchli hamkorlik yuqori malakali kasblar tayyorlanishiga asos bo'lib xizmat qiladi. Shular singari, har bir maktab mintaqaviy sharoit va mavjud imkoniyatlar asosida yuqorida qayd etilgan maqsadga erishishga harakat qilishi kerak. Xalqaro

darajada yuqori nufuzga ega bo'lgan ko'pgina maktablarning jahon miqyosida mashhur bo'lishiga sabab bir tomondan davlat siyosati bo'lsa, ikkinchi tomondan maktab ta'limi va ishlab chiqarish o'rtasidagi integratsiyaning qanday shakl va mazmunda tashkil etilishiga bog'liq.

Tabiiyki, bunda qator savollar paydo bo'ladi: ta'lim, fan va ishlab chiqarish integratsiyasini qanday amalga oshirish mumkin va uning samaradorligi qay darajada bo'ladi? Ta'lim va fan o'rtasidagi hamkorlikni yo'lga qo'yish va uni ishlab chiqarish hamda maktab ta'limi bilan integratsiyasining algoritmi qanaqa? Ishlab chiqarish jarayonini ilmiy jarayonni ajralmas bo'lagi sifatida tashkil qilish mumkinmi? Kreativ ta'limni o'zi nima?

Tarixiy manbalar asosida shuni qayd etish mumkinki, mamlakatni rivojlantirish bilan bog'liq holda fan, ta'lim va ishlab chiqarish o'rtasidagi aloqani tashkil etish va boshqarishni tahlil qilish mexanizmi, nazorat va baholash imkoniyatlari bo'lgan. Maktab ta'limi tizimida esa o'quv va ishlab chiqarish amaliyotini bog'liqligini o'rganish, zamonaviy ilmiy bilimlarni qo'llash hamda ilmiy va amaliy metodlar asosida ish jarayonini tashkil qilish uchun har bir mutaxassislik bo'yicha ma'lum fanlar kompleksi tanlangan.

Bozor iqtisodiyotiga o'tish tuzilmasi fan-ta'lim tuzilmasini bozor iqtisodiyoti asosida tashkil etish iqtisodiyotni o'sishni ta'minlovchi tizimni shakllantira olmadi. Innovatsion rivojlanish stansiyasining yuzaga kelishi ko'pgina davlatlar boshqaruvi oldiga ta'lim jarayonini isloh qilishning optimal modelini ishlab chiqish vazifasini qo'ydi. Bunda innovatsion iqtisodiyot talablariga javob bera oladigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash mammosi eng asosiy vazifa sifatida rejadan joy oldi.

Fan va texnika jadal rivojlanayotgan bugungi kunda maktab ta'limi tizimida mustaqil ta'lim jarayonining rivojlantirish va "Ilm orqali bilim" texnologiyalariga asoslangan tizimni shakllantirish asosida "ta'lim-fan-ishlab chiqarish kompleksi"ni tashkil etish va uning o'rtasida innovatsion-integratsion mexanizmni takomillashtirib borish muhim ahamiyatga ega. Chunki, birinchidan, fanda ochilayotgan yangi-yangi kashfiyotlar asosidagi ilmiy axborotlarni o'quvchi qisqa muddatli o'qish davrida o'zlashtirish imkoniyatiga ega emas. Ikkinchidan, jamiyatdagi hayotiy talablar juda tez o'zgarayotgan bir paytda ishlab chiqarishda ham yangi-yangi muammolar yuzaga kelmoqdaki, bu esa yaratilayotgan ilmiy kashfiyot va ixtirolarga yanada jiddiyroq yondashishni talab etmoqda.

Shuning uchun maktabda ta'lim jarayonini hayotiy talab va muammolar yechimiga mos holda takomillashtirib borish lozimki, toki o'quvchining imkoniyat va layoqati kelajakda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni yechishga qodir bo'lsin. Ana shundagina ijtimoiy jamiyat va uning iqtisodiy barqaror rivojlanishiga asosli tarzda erishish mumkin bo'ladi. Chunki bugungi kun ish jarayonida qo'llanilayotgan texnologiya ertangi kun talabiga javob bermasligiga shak-shubha yo'q. Buning uchun maktab ta'limi va ishlab chiqarish integratsiyasini rivojlantirish hamda ularning simbitoik kompleksini tashkil etish maqsadga muvofiqdir. Shundagina ishlab chiqarishda jadal o'sish bo'ladi va iqtisodiy taraqqiyot ilgarilab boradi.